

Skończ
z nudnymi
zdjęciami
krajobrazów!

harold davis

Krajobrazy

kreatywna fotografia

- Jaki sprzęt wybrać do fotografowania krajobrazu?
- Jak uwiecznić krajobraz morski, a jak górski?
- Jak wykorzystać potencjał techniki HDR?

Helion

Tytuł oryginału: Creative Landscapes: Digital Photography Tips and Techniques

Tłumaczenie: Marek Kania

ISBN: 978-83-246-3665-5

Copyright © 2011 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana

All photographs © Harold Davis

All Rights Reserved. This translation published under license.

Published by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana

Translation copyright © 2012 by Helion S.A.

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wiley, the Wiley logo and related trade dress are trademarks or registered trademarks of John Wiley & Sons, Inc. and/or its affiliates, in the United States and other countries, and may not be used without written permission.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/krakre>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystoła a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostawnie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

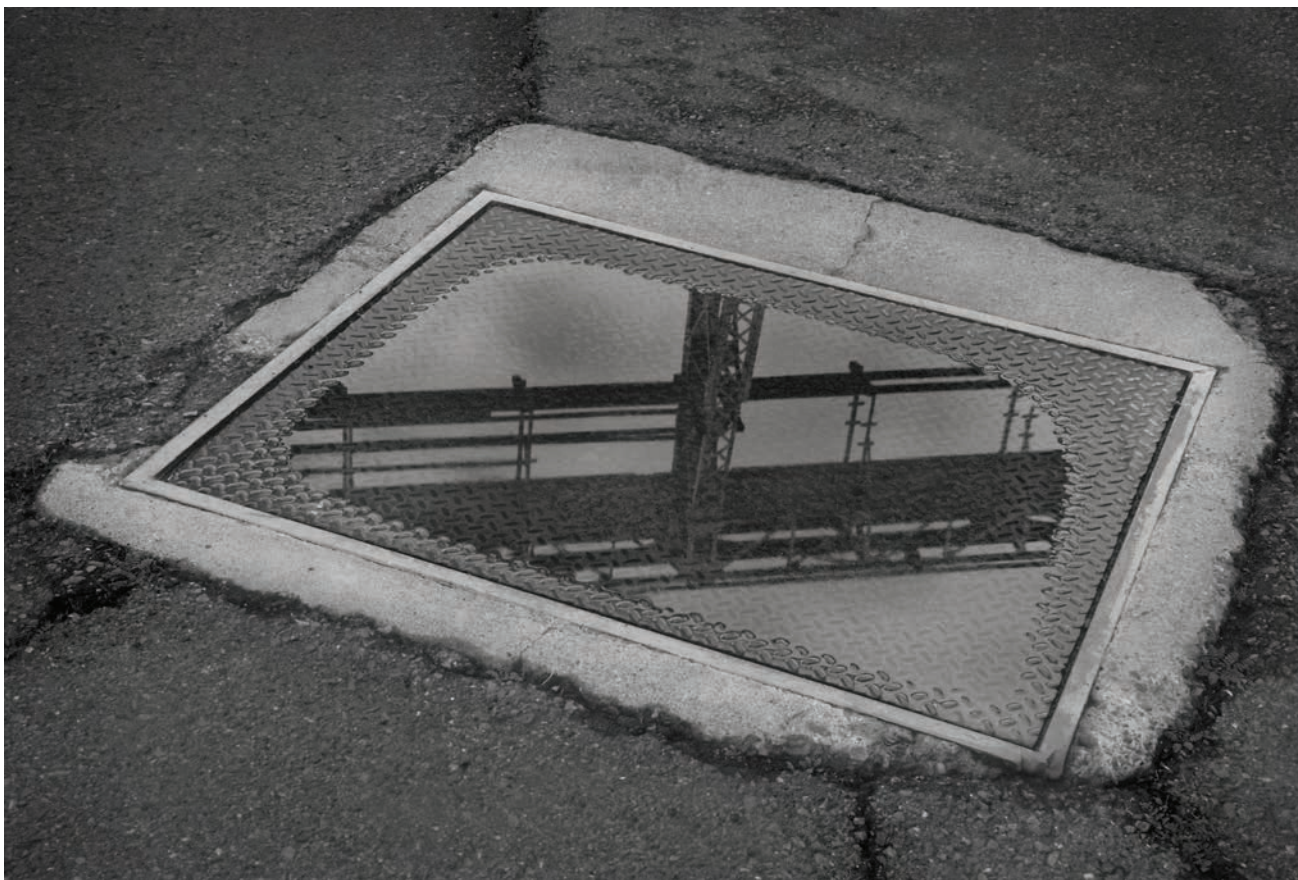

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwydatniło fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczonej murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

- Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

- ▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do
    przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania
    Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia
  migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwieni, 236

G

głębka ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach
    przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
  LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności
    człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich
    miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne,
  krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
  ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałoogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennooogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektyw, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danymi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystoły i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

-
- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
  - 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
  - 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Sięgnij po niekonwencjonalne rozwiązania i twórz zapierające dech w piersiach, niezapomniane zdjęcia krajobrazów!

Góry, lasy, jezioro, morze, las, Giewont. Czy naprawdę zdjęcia krajobrazów muszą być nudne? Czy nie masz już dosyć takich samych ujęć z każdego wyjazdu? Jeśli Twoja odpowiedź brzmi: „TAK”, koniecznie sięgnij po tę książkę. Fotografowanie krajobrazów może być równie pasjonujące jak tworzenie fotografii reportażowych, a efekty bywają imponujące! Wystarczy trochę kreatywności, wiedzy i praktyki.

Dzięki tej książce błyskawicznie opanujesz niezbędną teorię, a liczne przykłady natchną Cię do własnych eksperymentów. Twoje zdjęcia z kolejnych wyjazdów będą nareszcie inne! W trakcie lektury dowiesz się, jaki wybrać sprzęt, jaki wpływ na fotografowanie mają pogoda czy pora roku oraz jak wykorzystać technikę HDR, by uzyskać godne podziwu efekty. Znajdziesz tu także wyczerpujące informacje o tym, na co należy zwrócić szczególną uwagę przy fotografowaniu gór, pustyni, krajobrazów morskich i miast. Ta książka odmieni Twoje zdjęcia!

Patroni medialni:

Optyczne.pl

WILEY

Nr katalogowy: 7749

Księgarnia internetowa:
<http://helion.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

helion.pl
księgarnia
internetowa

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://helion.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://helion.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://helion.pl/newsy>

Helion

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

Cena 59,00 zł

ISBN 978-83-246-3665-5

9 788324 636655

Informatyka w najlepszym wydaniu

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostojnie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

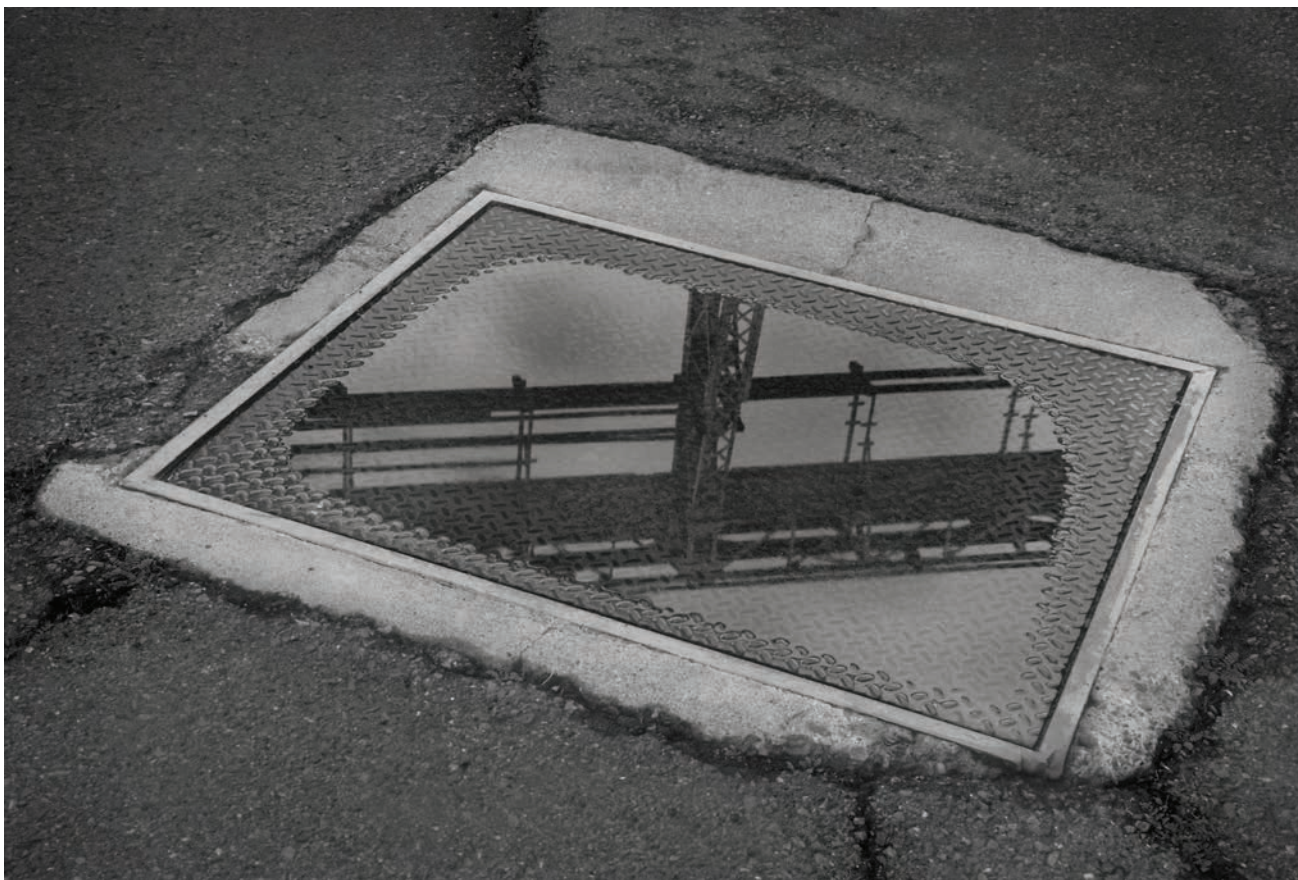

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwydatniło fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczejących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do
    przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania
    Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwieni, 236

G

głębka ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach
    przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności
    człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
  ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałoogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennooogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystoń, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektyw, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danymi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przelomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystoń i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystoła a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

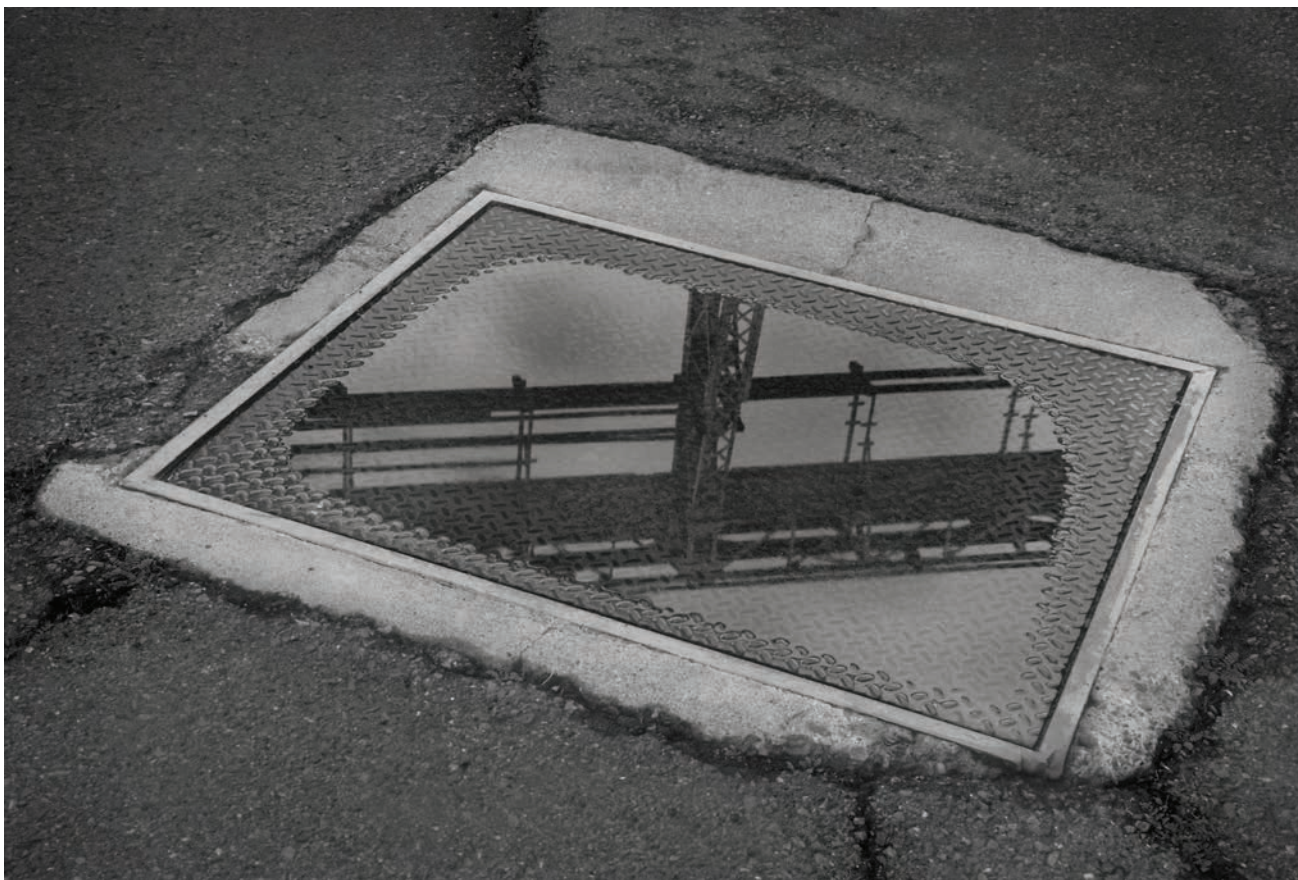

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwydatniło fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczonej murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwieni, 236

G

głębina ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach przeciwnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
  ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałoogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennooogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektyw, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danymi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przelomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystoły i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

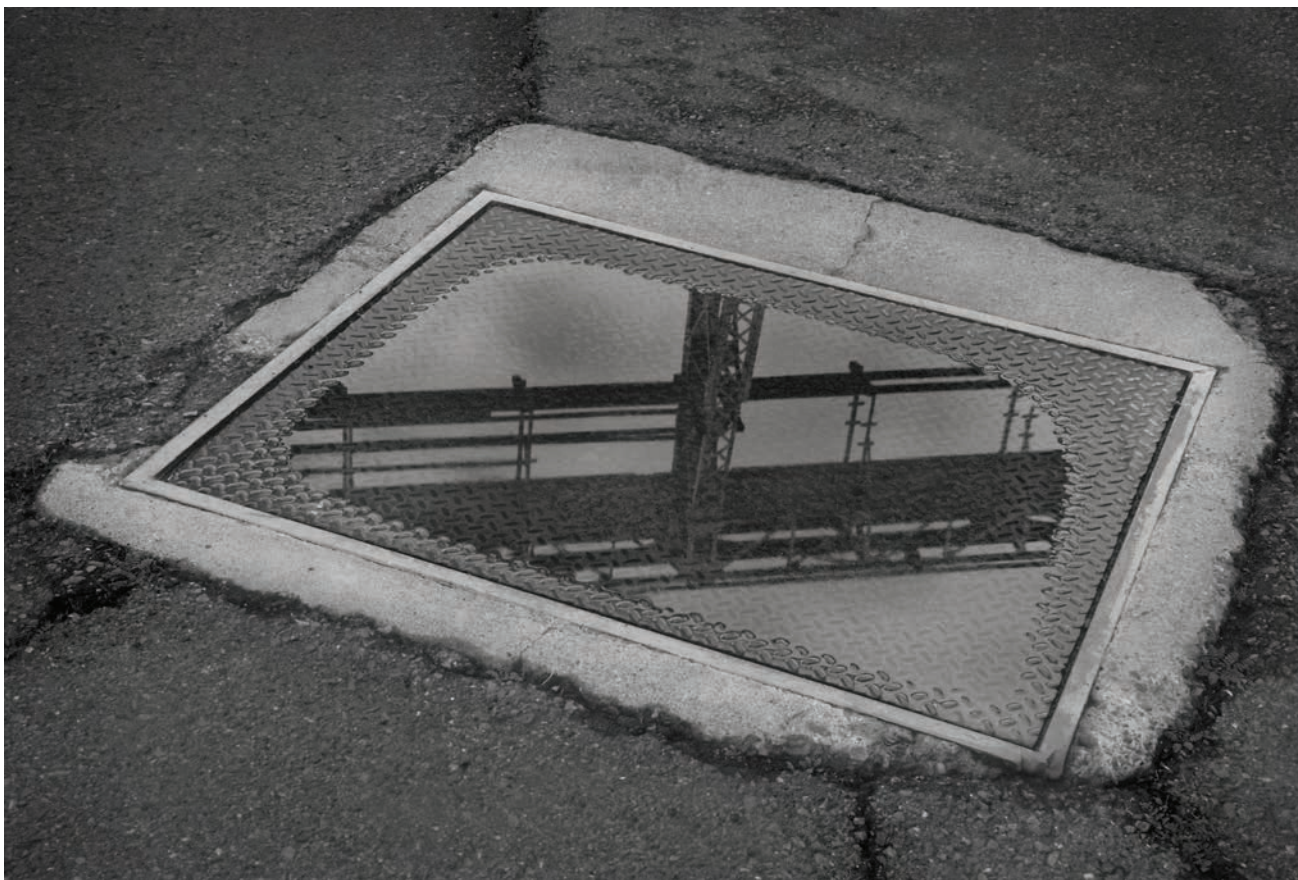

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwydatniło fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczejących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

- Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

- ▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do
  przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania
  Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia
  migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwienu, 236

G

głębka ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach
  przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
  LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności
  człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich
  miejs, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne,
  krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
  ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałoogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennooogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystona, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektyw, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danyimi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przelomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

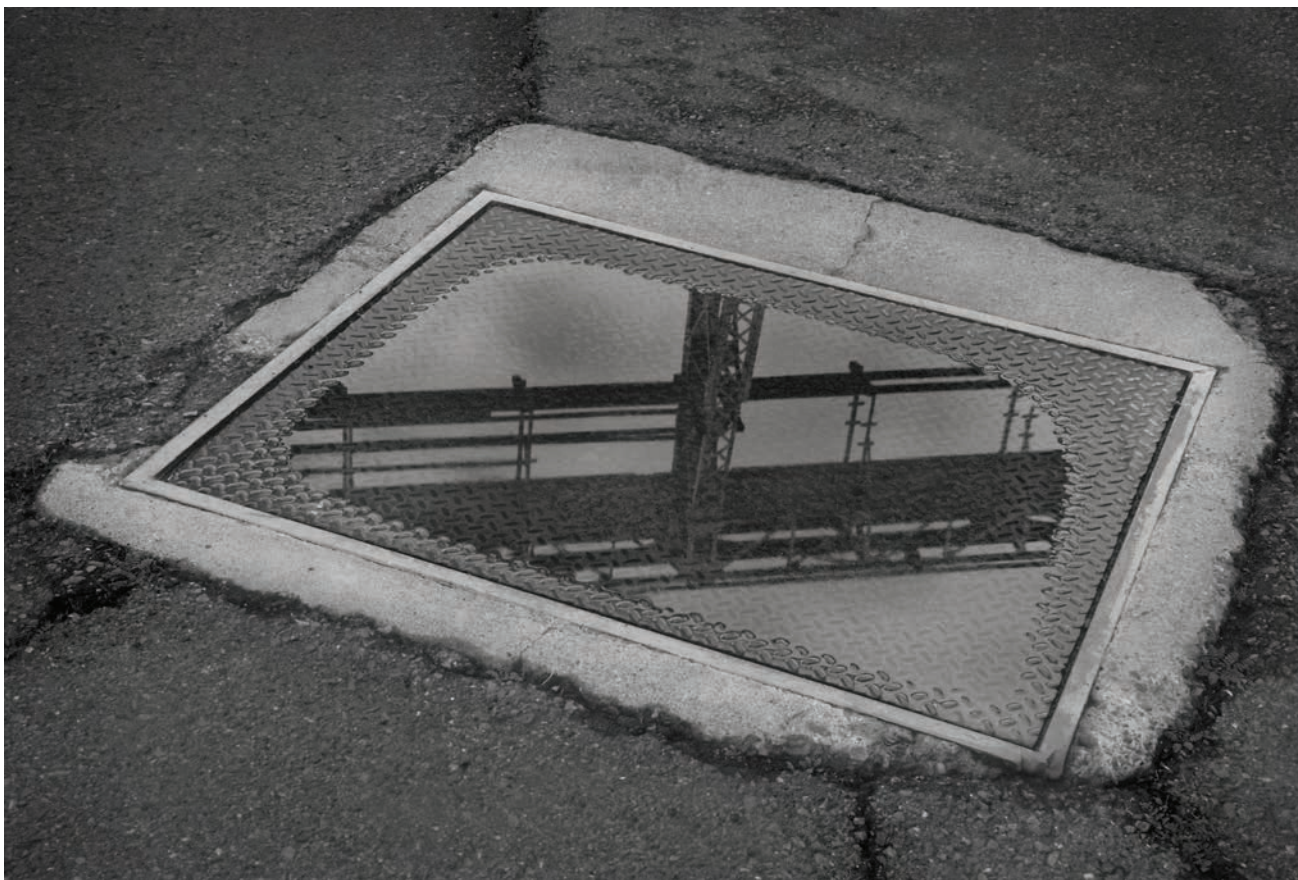

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczonej murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do
  przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania
  Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia
  migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach
  przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
  LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności
  człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich
  miejsz, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne,
  krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
  ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałoogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennooogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektywy, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danymi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przelomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystoły i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostojnie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

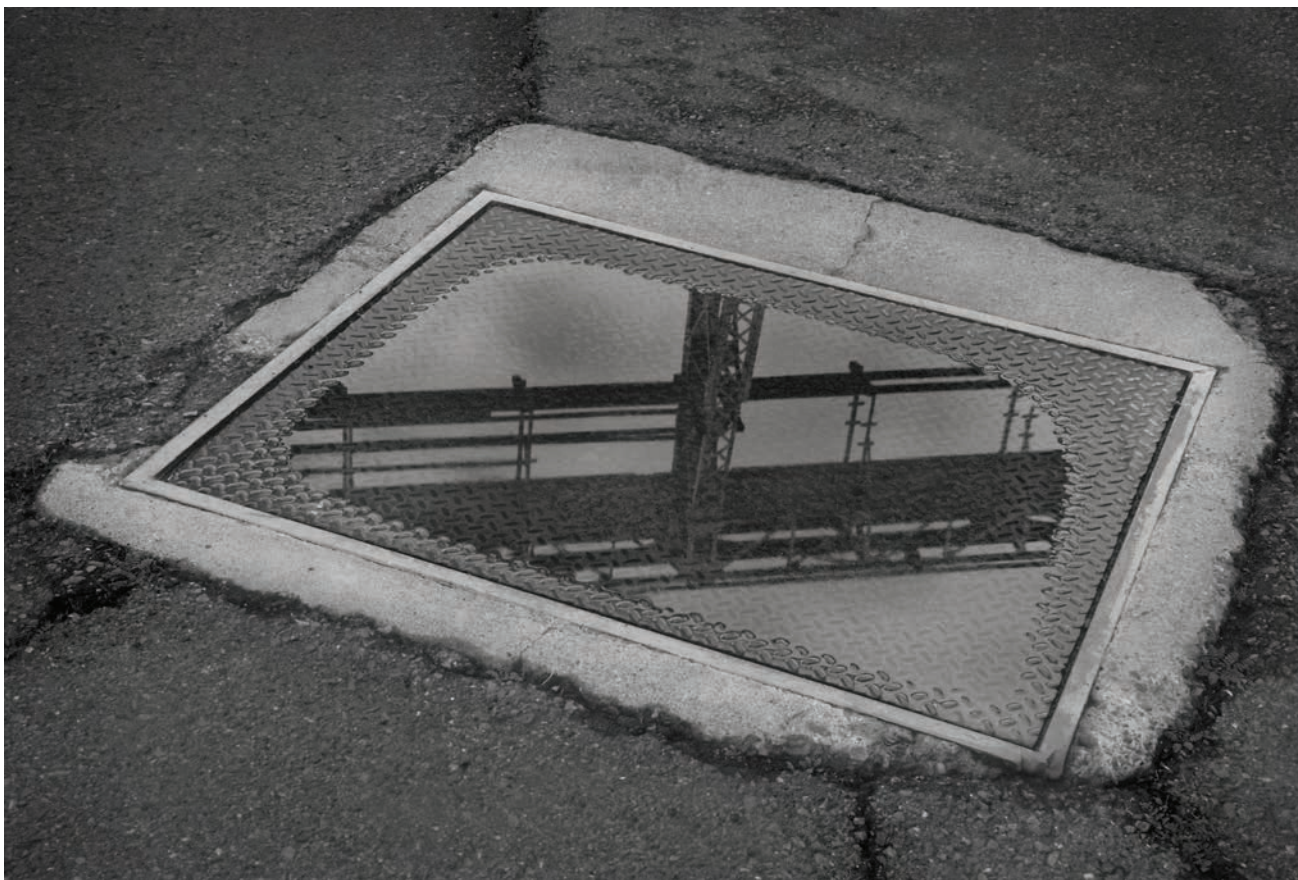

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczonej murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwieni, 236

G

głębka ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach przeciwnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
  ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystoń, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektyw, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danymi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przelomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystoń i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostżanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

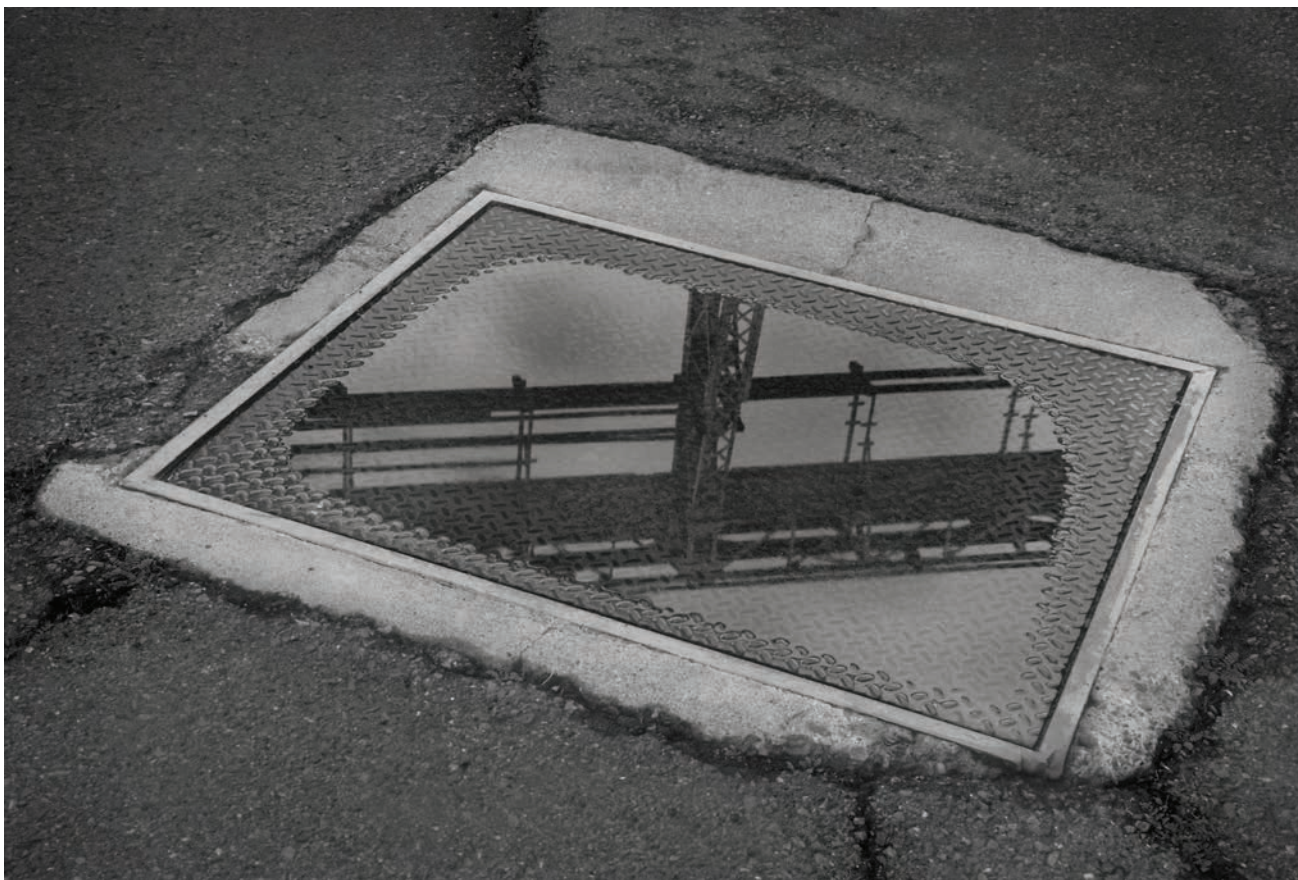

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczonej murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do
  przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania
  Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia
  migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwienu, 236

G

głębka ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach
  przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
  LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności
  człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich
  miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne,
  krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałoogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennooogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystoń, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
- wady, 202
- wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektyw, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danymi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przelomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystoń i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznią na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dostłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

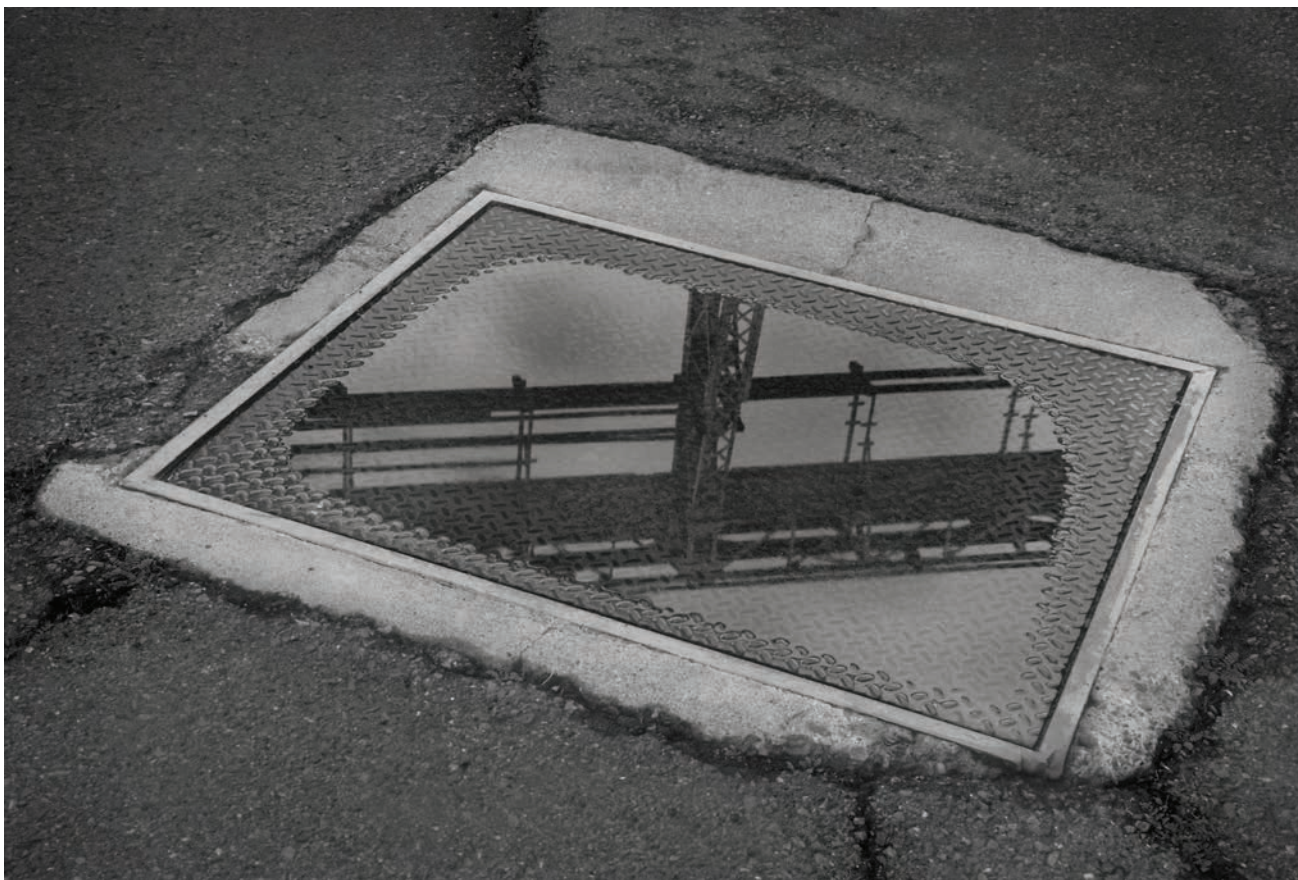

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w katuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczonej murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyle postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękna krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
  Convert to Grayscale, 219
  HSL/Grayscale, 219
  obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
  Equalization, 226
  HDR, 211, 212, 213, 216
  konwertowanie do
  przestrzeni LAB, 224
  maska wyostrzająca, 230
  Merge to HDR, 208
  praca w trybie LAB, 224
  Smart Sharpen, 229
  Unsharp Mask, 230
  warstwa dopasowania
  Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
  ochrona, 198, 199
  używanie w czasie deszczu, 142
  wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
  regulacja czasem otwarcia
  migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
  etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
  kompozycja, 62
  konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
  długi, 114
  ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
  kopie zapasowe, 199
  ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
  czas naświetlania, 100
  histogram, 98, 100, 102, 104
  ISO, 100
  przystona, 100
  zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
  krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
  lotnicza, 154
  przeróbki, 46
  w podczerwieni, 236

G

głębka ostrości, 87, 108, 111, 236
  przystona, 106, 108
góry, 160
  kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
  oprogramowanie, 208
  ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
  statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
  szum cyfrowy, 114, 117
  wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanał, 236
  w kolorach
  przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
  góry, 162
  kadrowanie, 126
  równoległe linie, 126
  zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
  LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
  abstrakcja, 52
  czarno-białe, 218, 219, 220
  góry, 160, 162
  małe, 42, 44
  miasto, 186, 189
  monochromatyczne, 60, 62
  morskie, 172, 175
  motyw drogi, 70
  niebo, 154
  nierzeczywiste, 46
  nocne, 190
  odbicia, 182, 185
  pory roku, 148, 151
  pustynie, 166, 170
  rozległe, 32
  ślady działalności
  człowieka, 176, 178
  światło, 34, 134, 137, 138
  wzory, 52
  ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
  dopasowanie tonalne, 224
  konwertowanie, 224
  selektywne kolorowanie, 225

  selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
  zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
  a ogniskowa, 235
  czułość, 114
  rozmiar, 235
miasto, 186, 189
  planowanie zdjęć, 189
  szukanie odpowiednich
  miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
  czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne,
  krajobrazy, 60, 62
  kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
  zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
  ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
  Lensbaby, 88
  ostrość, 84, 87
  przymykanie, 237
  stałoogniskowe, 84
  szerokokątne, 236
  teleobiektyw, 88, 237
  typu makro, 236
  typu rybie oko, 88, 236
  typu zoom, 84
  zmiennooogniskowe, 84, 236

- obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
- odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
- odległość hiperfokalna, 237
- ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
- ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108
- P**
- Photomatrix, 208
- Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
- Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
- planowanie, 144, 151
- plener, ochrona danych, 198, 199
- pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
- polaryzacyjny, filtr, 185
- pole widzenia, 237
- pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
- postprodukcja, 196
- przeźreń kolorów, 222, 237
- przystona, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
- pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170
- R**
- RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
- Really Right Stuff, 96
- reflektor, 237
- RGB, 222, 237
- ruch, 118
 czas naświetlania, 118
- rybie oko, obiektyw, 88
- S**
- skala szarości, 237
- stabilizacja obrazu, 237
- statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkozłączki, 96
 zakup, 94, 96
- System Zarządzania Danymi, 198
- szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
 szybkozłączki, 96
- Ś**
- światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
 światłocieniowy, efekt, 236
- T**
- tao, 14
- technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
- teleobiektyw, 88, 237
- The Photographer's Ephemeris, 144
- tideApp, 144
- TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
- trójpodziału, zasada, 124
- tryb kolorów, 222
- tryb mieszania, 237
- U**
- układanie w stos, 237
- V**
- VisiMoon, 144
- W**
- wabi-sabi, 27
- warstwa, 237
- Weston, Edward, 32, 34, 60
- wizualizacja zdjęcia, 237
- woda, zdjęcia, 118
- wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
- wzory, 52
- Z**
- zakres tonalny, 237
- zasada trójpodziału, 124
- zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
 ziemia, 154
 złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne różki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie